

helyezni. Azonban a plágium nem azonos a többi szerzőijogi bitorlással sem, részben, mert ezek legtöbbször anyagi károsodással is járnak, mely a plágiumnak legfeljebb közvetett következménye lehet, részben, mert a plágium nem lehet szándéktalan vagy jóhiszemű. Leginkább, mint cselekmény, a tisztességtelen versenyre hasonlít, amennyiben itt is a főszerelem a harmadik tényező, a közönség érdeke ellen irányul. Ha ez az érdek nem is anyagi, jogvédelmet éppúgy igényel, mint az egyéni becsület nagy erkölcsi érdeke. Röviden vázolta előadó a plágium határeseteit és néhány személyiségi jogi tételt, amelyet épp e kérdés-komplexum alapján lehet levonni. Így például, hogy két azonos jellegű személyiségi jogi érdek nem ütközhetik, mert egymagában áll fenn s csak a saját jogkörére vonathozhat. Végül néhány gyakorlati elrendeződési ötletet vetett fel, pl. hogy a plágium ellen hasonló eljárás mód volna ajánlatos, mint amilyent ma a törvény a sajtó útján elkövetett rágalmozások reparációjánál követ. Az előadást vita követte, melyben az elnöklő dr. Beck Salamonon kívül dr. Szalai Emil, dr. Gál Dezső és ifj. dr. Szigeti László vettek részt.

Szende Péter Pál: A csendes társaság a magyar jogban. A Civil-jogászok Vitatársaságában november 30-án Szende Péter Pál „A csendes társaság a magyar jogban” címmel előadást tartott. Előadó ismertette a csendes társaság történetét, gazdasági jelentőségét és jogi természetét. Kimutatta, hogy a csendes társaság a kommandából keletkezett, de a fejlődés folyamán valóságos társasággá lett. Foglalkozott azokkal az elméletekkel, amelyek a csendes társaságnak társasági mivoltát kétségbe vonják. Cáfoltta azokat a teóriákat, melyek önálló jogintézmény helyett kölcsönnek, vagy megbízással kapcsolatos alkalmazási viszonyoknak, vagy a bizományi ügylet egy válfajának kívánják tekinteni. Előadó szerint kétségekívül megállapítható a csendes társasági jogviszonyoknak egy oly köre, amely mindenképpen önálló szabályozást igényel. Ezzel szemben elismerte, hogy nagyon gyakran fordulnak elő az életben olyan konstellációk, amelyek már kevésbé tekinthető csendes társaságnak, s ezeket előadó „quasi csendes társaság”-nak nevezi, míg további átmenetként a kölcsön felé, fellelhetők olyan alakzatok is, amelyek már inkább a „qualifikált kölcsön”-re emlékeztetnek.

Kimerítően foglalkozott előadó az 1930. évi V. t.-c. II. részével, mely a csendes társaság törvényes szabályozását adja. A törvény azonban csak kerete a csendes társasági jogszabályoknak, s a bírói gyakorlatra és a tudományra bízta, hogy a jogszabályokat tartalommal töltsék ki. A törvényre támaszkodva, de úgy a magyar, mint a külföldi judikatúrának bőséges ismertetésével világította meg előadó a csendes társaság keletkezésének, fennállásának és megszűnésének jogszabályait, szá-

mos esetben a maga részéről is állást foglalva egyes, a tudományban és a bírói gyakorlatban még vitás kérdésekben. Előadó szerint a csendes társaság sui generis kereskedelmi társaság. E csendestársi viszonyoknak köztudomásra hozása akár egyenkénti közlés, akár körlevél útján, szerinte még nem állapítja meg a csendes társ kezési felelősségét, csupán ha a köztudomásra hozás dolus-szal párosul. A bírói gyakorlat szerint a csendes társnak nincs joga az értékelelkedésből előálló nyereségre. Szende ezt a szabályt mereven alkalmazva nem teszi magáévá, sőt hajlamos arra, miszerint a csendes társat a vállalatvalóságos nyereségéből — melyhez az értékelelkedés hozzászámítandó, — különösen a csendes társ kiválása esetére részeltesse.

A csendestársasági törvény 120. §-ának 2. bekezdése szerint a csendes társ végkiegyenlítése tekintetében másodrangú hitelezővé degradálódik. Előadó szerint ez a rendelkezés — figyelemmel a törvény 122. §-ára, mely a csődtörvény 27. §-ánál lényegesen szigorúbb, megtámadási jogot kreál, — felesleges. Álláspontja szerint — szemben a Glücksthal—Huppert-féle kommentárban lefektetett nézettel, — e szakasz csupán *ügyleti* hitelezőkkel szemben érvényesíthető.

Az előadás befejezéseképen párhuzamot vont Szende a csendes társaság és a betéti társaság között, kiemelve e két társasági alakulat közötti számos rokonvonást és a fennálló különbségeket.

Az előadást vita követte, melynek során dr. Glücksthal Andor a csendes társaság jogdogmatikai minőségéről, dr. Blau György az előadó által felvetett értékelkedési kérdéssel, ifj. dr. Nagy Dezső a kérdés uzsorajogi vonatkozásairól szökött. A vitát dr. Beck Salamon zárta le az összes vitakérdéseket érintő felszólalással.

IRODALOM.

Jogirodalom és jogfejlődés.

Irta: Ifj. dr. Szigeti László.

A jogirodalomnak különösen a magánjog terén a jogfejlődésre való döntő hatását bizonyítani jogászok előtt alig szükséges. Mai jogunk a római jog rendszerén épül fel, még pedig oly módon, ahogy az az Institutiones és a Digesták töredékeiben és később a glosszátorok, a pandektisták irodalmi feldolgozásában reánk maradt. Az institutiók és a digesták sem mások, mint római jogi írók munkáiból, kijelen-